Raadsvoorstel

Zaaknummer: 78224 / 2026

Onderwerp: Verordening Activiteitenfonds gemeente Maashorst 2027

Auteur	:	Manon Klarenaar
Team	:	Sociaal beleid
E-mail	:	Manon.Klarenaar@gemeentemaashorst.nl
Port.	:	R. Sour

Effect op de begroting

☒Ja ☐Nee

Onderwerp
Verordening Activiteitenfonds gemeente Maashorst 2027

Voorstel

1. De Verordening Activiteitenfonds gemeente Maashorst 2027 vast te stellen
2. De voorgestelde wijziging vast te stellen, onder voorbehoud van de positieve besluitvorming door de gemeenteraad op 12 november 2026 over de beschikbaarstelling van de benodigde financiële middelen.

Inleiding
De raad heeft de ambitie uitgesproken om de inkomensgrens van gemeentelijke minimaregelingen te verhogen van 120% naar 130% van het wettelijk sociaal minimum (hierna wsm). Het wettelijk sociaal minimum is het inkomen waarvan de overheid vindt dat iemand minimaal nodig heeft om van te leven. Met de verhoging van de grens wordt de doelgroep van de minimaregelingen verruimd en kunnen meer inwoners met een laag inkomen gebruikmaken van de beschikbare ondersteuning. Het Activiteitenfonds is één van de minimaregelingen en biedt inwoners met een laag inkomen een tegemoetkoming voor kosten die bijdragen aan maatschappelijke, culturele, sportieve en recreatieve deelname.

Om de uitbreiding naar 130% mogelijk te maken, dient de Verordening Activiteitenfonds te worden gewijzigd. Naast de verhoging van de inkomensgrens, wordt in de vernieuwde verordening de definitie van het vermogen verduidelijkt. In de praktijk hebben we ervaren dat er onduidelijkheid is ontstaan rondom de huidige definitie met betrekking tot het hebben van een eigen woning, waardoor een verduidelijking wenselijk was. De gemeenteraad is bevoegd de verordening vast te stellen.

Beoogd effect

Door de verhoging van de inkomensgrens naar 130% wsm kunnen meer inwoners met een laag inkomen gebruikmaken van het Activiteitenfonds en daardoor deelnemen aan maatschappelijke, culturele en sportieve activiteiten.

Argumenten

1.1 De wijziging geeft uitvoering aan de ambitie uit het samenwerkingsakkoord 'Trots op Vandaag, Werken aan Morgen'

Met de verhoging van de inkomensgrens van 120% naar 130% wsm wordt uitvoering gegeven aan de door de raad uitgesproken ambitie in het samenwerkingsakkoord om de gemeentelijke minimaregelingen toegankelijker te maken voor inwoners met een lager inkomen.

1.2 Meer inwoners komen in aanmerking voor ondersteuning

Door de verruiming van de inkomensgrens wordt een grotere groep inwoners bereikt. Volgens de recente inkomenseffectrapportage van de gemeente Maashorst zal de doelgroep volwassenen toenemen van 2.530 naar 3.094 volwassenen, dit is een vergroting van 555 inwoners. Hiermee kunnen ook huishoudens met een inkomen net boven de huidige grens gebruikmaken van het activiteitenfonds.

1.3 Het Activiteitenfonds draagt bij aan maatschappelijke participatie

Het Activiteitenfonds verlaagt financiële drempels voor deelname aan sportieve, culturele en sociale activiteiten. Door de doelgroep uit te breiden kunnen meer inwoners actief deelnemen aan de samenleving en wordt het risico op sociale uitsluiting verminderd.

1.4 De verordening is geactualiseerd en verduidelijkt

Naast de voorgestelde verhoging van de inkomensgrens is de verordening op een aantal onderdelen geactualiseerd. De definitie van vermogen is verduidelijkt, omdat deze in de huidige verordening ruimte liet voor verschillende interpretaties. Daarnaast is het maximale bedrag geactualiseerd door het bedrag voor 2026 (€ 225) te indexeren met de gemeentelijke indexatie voor 2027 van 4,3%. Ook is de bepaling over evaluatie en verantwoording aangepast. Het college monitort de uitvoering van het Activiteitenfonds en informeert de gemeenteraad wanneer daar aanleiding toe bestaat. Daarnaast wordt de raad zoals gebruikelijk via de reguliere P&C-cyclus geïnformeerd over de financiële ontwikkelingen van de regeling. Hierdoor blijft de raad betrokken, zonder dat hiervoor een afzonderlijke halfjaarlijkse rapportage noodzakelijk is.

1.5 De Adviesraad Sociaal Domein werkgroep Armoede, Werk en Inkomen staat positief tegenover de verhoging van de inkomensgrens

De Adviesraad Sociaal Domein werkgroep Armoede, Werk en Inkomen heeft op 18 oktober 2026 schriftelijk advies uitgebracht over de voorgenomen wijziging van de inkomensgrens van de minimaregelingen. De werkgroep staat positief tegenover de verhoging van de inkomensgrens voor ondersteuning van 120% naar 130% van het sociaal minimum. Een dergelijke verhoging kan de financiële bestaanszekerheid van een grotere groep inwoners versterken. Met name voor inwoners die niet of nauwelijks meer kunnen participeren op de arbeidsmarkt, kan dit een belangrijke verbetering van besteedbaar inkomen betekenen. Het advies en de schriftelijke reactie van het college zijn toegevoegd als bijlagen.

2.1 Vooruitlopen op het raadsbesluit over de financiële middelen is noodzakelijk om de gewijzigde verordening tijdig in werking te laten treden

De gemeenteraad besluit op 12 november 2026 over de beschikbaarstelling van de financiële middelen die nodig zijn voor de verhoging van de inkomensgrens naar 130% wsm. Om te voldoen aan de ambitie

om gewijzigde verordening per 1 januari 2027 in werking te kunnen laten treden, is het noodzakelijk om het raadsbesluit parallel aan dit besluitvormingstraject voor te bereiden. Hierdoor kan de gemeenteraad, zodra de financiële middelen beschikbaar worden gesteld, ook tijdig besluiten over de benodigde wijziging van de verordening. Het voorstel is daarom geagendeerd onder voorbehoud van positieve besluitvorming over de financiële dekking. Ten tijde van de bespreking in de commissievergadering S&B op 26 november, is het besluit over de dekking bekend.

Kanttekeningen

1.1 De verhoging van de inkomensgrens kan leiden tot ongewenste inkomenseffecten

Uit de recente inkomenseffectrapportage van de minimaregelingen van gemeente Maashorst blijkt dat de huidige inkomensgrens van 120% wsm goed aansluit op landelijke inkomensondersteunende regelingen. De inkomenseffectrapportage is gebaseerd op gemiddelde uitgaven bij verschillende huishoudsituaties. Bij een verhoging van de inkomensgrens naar 130% kunnen er in sommige gevallen ongewenste inkomenseffecten ontstaan. Als het inkomen stijgt naar boven de 130%, dan vallen de gemeentelijke regelingen weg, waardoor de situatie kan ontstaan dat er aan het einde van de maand minder geld overblijft dan toen het inkomen nog onder de 130% lag. Deze situatie doet zich op dit moment ook in sommige situaties voor wanneer het inkomen stijgt naar boven de 120%.

1.2 De noodzaak van verruiming voor de nieuwe doelgroep is niet eenduidig aangetoond

Uit de inkomenseffectrapportage van de gemeente Maashorst blijkt dat huishoudens met een inkomen tussen 120% en 130% wsm over het algemeen voldoende financiële ruimte hebben om rond te komen binnen het huidige stelsel van landelijke en gemeentelijke regelingen. Er is op basis van de rapportage geen sprake van een aantoonbare structurele financiële problematiek binnen deze inkomensgroep die een uitbreiding van de doelgroep voor inkomensondersteuning noodzakelijk maakt. In de praktijk kunnen situaties echter verschillen, waardoor huishoudens alsnog financieel in de knel kunnen komen.

Met de voorgestelde verruiming worden de beschikbare middelen ingezet voor een groep inwoners die volgens de uitgevoerde analyse niet behoort tot de financieel meest kwetsbare huishoudens. Hierdoor bestaat het risico dat middelen minder doelgericht worden ingezet en dat de ondersteuning zich minder richt op inwoners voor wie de financiële noodzaak het grootst is. De verruiming is daarom primair een beleidsmatige en politieke keuze en niet het gevolg van een aangetoonde noodzaak vanuit de inkomenspositie van de betreffende doelgroep. Met het voorstel wordt uitvoering gegeven aan de ambitie uit het Samenwerkingsakkoord ‘Trots op vandaag, werken aan morgen 2026-2030’ en wordt bewust gekozen voor een ruimhartiger minimabeleid dan op basis van de inkomenseffectrapportage strikt noodzakelijk lijkt.

1.3 Gemeentelijke middelen kunnen ook gericht worden ingezet voor de meest kwetsbare inwoners

De verruiming van de inkomensgrens vraagt om extra financiële middelen. Vanuit het uitgangspunt dat gemeentelijke ondersteuning primair gericht is op inwoners die financieel het meest kwetsbaar zijn, kan worden betoogd dat beschikbare middelen effectiever kunnen worden ingezet door bestaande regelingen voor de laagste inkomens te versterken of door andere beleidsmatige keuzes te maken. Tegelijkertijd is het doel van het Activiteitenfonds niet uitsluitend het bieden van inkomensondersteuning, maar ook het stimuleren van maatschappelijke participatie. Door de inkomensgrens te verruimen krijgen meer inwoners toegang tot activiteiten die bijdragen aan gezondheid, ontmoeting en meedoen in de samenleving.

1.4 De ASD vraagt aandacht voor mogelijke inkomenseffecten van de verhoging
Hoewel de werkgroep positief staat tegenover de verhoging van de inkomensgrens, ziet zij aandachtspunten voor inwoners die meer gaan werken of hun arbeidsuren uitbreiden. Door het geleidelijk wegvallen van toeslagen en inkomensondersteunende regelingen kan een deel van de inkomensstijging worden gecompenseerd. De ASD wijst erop dat de verruiming van de inkomensgrens deze effecten kan versterken.

Tegelijkertijd zijn de uiteindelijke inkomenseffecten afhankelijk van de individuele situatie en profiteren huishoudens met een inkomen tot 130% van het wettelijk sociaal minimum juist van een ruimere toegang tot gemeentelijke ondersteuning. De gemeente monitort daarom de effecten van deze beleidswijziging en neemt de uitkomsten mee bij de ontwikkeling van nieuw armoedebeleid wanneer het huidige beleidskader armoede en schulden in 2028 afloopt.

1.5 Er is een financieel risico als het bereik van de regeling toeneemt
In de financiële doorrekening van het Activiteitenfonds is uitgegaan van het huidige bereik van de regeling. In 2025 bestond de doelgroep uit 2.530 volwassenen, waarbij 916 inwoners gebruik maakten van de regeling. Dit komt neer op een bereik van 36%. Wanneer de inkomensgrens wordt verhoogd naar 130% wsm, groeit de doelgroep naar 3.094 volwassenen. Uitgaande van hetzelfde bereik van 36% stijgt het aantal gebruikers naar circa 1.114 inwoners. Deze verwachte groei is verwerkt in de begroting. Een mogelijke verhoging van het bereik van het Activiteitenfonds kunnen zorgen voor stijgende kosten. De ontwikkelingen van de regeling wordt gemonitord en eventuele financiële afwijkingen worden gemeld via de reguliere P&C-cyclus.

Financiën
De verhoging van de inkomensgrens van de minimaregelingen van 120% naar 130% van het wettelijk sociaal minimum leidt tot een uitbreiding van de doelgroep en daarmee tot hogere uitgaven voor alle regelingen. De structurele meerkosten hiervoor zijn geraamd op € 51.000 (specifiek Activiteitenfonds) en is onderdeel van het programma 1 Samen wel zijn/Bestaanszekerheid (€ 880.000) van de programmabegroting 2027. In dit gevraagde budget zijn ook middelen opgenomen voor de extra benodigde formatie.

Door deze aanvullende middelen is er binnen het budget van Armoedebeleid – Activiteitenfonds voldoende budget beschikbaar ter dekking van de financiële gevolgen van dit voorstel.

Duurzame ontwikkeling
- **SDG 1 – Geen armoede:** Door financiële ondersteuning toegankelijk te maken voor een bredere groep inwoners wordt het risico op financiële kwetsbaarheid verminderd.
- **SDG 3 – Goede gezondheid en welzijn:** Het Activiteitenfonds stimuleert deelname aan sportieve, recreatieve en culturele activiteiten, wat direct bijdraagt aan het welzijn en de gezondheid van inwoners.
- **SDG 10 – Ongelijkheid verminderen:** De regeling ondersteunt inwoners met een lager inkomen en bevordert hun mogelijkheden om mee te doen aan maatschappelijke activiteiten.

Participatie

De Adviesraad Sociaal Domein werkgroep Armoede, Werk en Inkomen is gevraagd om een gecombineerd advies te geven op de wijziging van de verordening individuele inkomenstoeslag en de verhoging van de inkomensgrens van 120% naar 130% wsm van de gemeentelijke minimaregelingen. Op 18 oktober 2026 hebben we dit advies schriftelijk ontvangen. Dit advies en de schriftelijke reactie van het college zijn toegevoegd als bijlage. De werkgroep van de ASD staat positief tegenover de verhoging van de inkomensgrens naar 130% wsm. Tegelijkertijd zien zij wel een risico voor het ontstaan van een forse armoedeval als er geen ‘zachte landing’ wordt gecreëerd. Dat kan onbedoeld betekenen dat inwoners financieel weinig overhouden aan meer werken.

De werkgroep adviseert daarom om bij de verdere uitwerking van de verhoging naar 130% niet alleen te kijken naar de vraag welke groep door de regeling wordt bereikt, maar nadrukkelijk ook naar het effectieve besteedbare inkomen bij een stijgend inkomen uit arbeid. Daarnaast wordt geadviseerd om bij de verdere uitwerking van het minimabeleid verschillende scenario’s door te rekenen op het niveau van het netto besteedbare huishoudinkomen. Daarbij zou niet alleen naar gemeentelijke regelingen moeten worden gekeken, maar waar mogelijk ook naar de samenloop met landelijke toeslagen en andere inkomenseffecten. In de bijlage is de reactie van het college toegevoegd op het advies, waarin wordt beschreven hoe het advies wordt opgepakt.

Communicatie

Na vaststelling door de gemeenteraad wordt de gewijzigde verordening op de gebruikelijke wijze bekendgemaakt en gepubliceerd. De verordening treedt op 1 januari 2027 in werking.

Het is belangrijk dat inwoners tijdig en eenduidig worden geïnformeerd over de verhoging van de inkomensgrens van de gemeentelijke minimaregelingen. Daarom wordt, nadat alle betreffende minimaregelingen zijn aangepast, één gezamenlijk persbericht opgesteld. Hiermee ontvangen inwoners in één keer een volledig overzicht van de wijzigingen en wordt versnipperde communicatie voorkomen.

In de communicatie wordt ook aandacht besteed aan De VoorzieningenWijzer, zodat inwoners eenvoudig kunnen controleren voor welke gemeentelijke regelingen en voorzieningen zij mogelijk in aanmerking komen. Daarnaast worden interne medewerkers tijdig geïnformeerd over de wijzigingen, zodat vragen van inwoners op een juiste en consistente wijze kunnen worden beantwoord. Ook worden relevante netwerkpartners geïnformeerd, zodat zij inwoners kunnen attenderen op de verruimde mogelijkheden binnen het minimabeleid.

Vervolg

De Verordening Activiteitenfonds gemeente Maashorst 2027 treedt per 1 januari 2027 in werking en wordt op de gebruikelijke wijze gepubliceerd.

Bijlagen die onderdeel uitmaken van het besluit

1. Was-wordt lijst Verordening Activiteitenfonds gemeente Maashorst 2027

Bijlagen ter informatie

1. Schriftelijk advies van de Adviesraad Sociaal Domein werkgroep Armoede, Werk en Inkomen 18 oktober 2026

2. Reactie op advies m.b.t. wijziging verordening IIT en verhoging inkomensgrens minimaregelingen

3. Verordening activiteitenfonds 2022 voor inwoners van de gemeente Maashorst van 18 jaar en ouder

Maashorst, 3 november 2026

Burgemeester en wethouders van gemeente Maashorst,

de secretaris,	de burgemeester,
J.A.G.M. van Aaken	J.A. van der Pas